

Οξειδωτική κλασμάτωση βιομάζας με υποστηριγμένους και μη καταλύτες ετεροπολυοξέων

Σ. Καρακούλια^{1*}, Α.Μ. Τζήκα¹, Β. Παπά¹, Κ. Παπαδόπουλος¹, Α. Καλογιάννη¹ και Κ. Καλογιάννης²

¹Εργαστήριο Περιβαλλοντικών Καυσίμων & Υδρογονανθράκων, ΙΔΕΠ/ΕΚΕΤΑ, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

²Τμήμα Χημικών Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Κοζάνη, Ελλάδα

*matoula@certh.gr

1. Εισαγωγή

► Τα **βιοδιυλιστήρια** στοχεύουν στη **μετατροπή ανανεώσιμης λιγνοκυτταρινικής βιομάζας σε βιώσιμα καύσιμα και χημικά προϊόντα**, προσφέροντας μια φιλική προς το περιβάλλον εναλλακτική λύση στα προϊόντα που προέρχονται από ορυκτά καύσιμα

► Το **ξύλο οξιάς**, ένα από τα βασικότερα **δασικά παραπροϊόντα**, ως λιγνινοκυτταρινούχα βιομάζα, αποτελείται από **κυτταρίνη, ημικυτταρίνη και λιγνίνη**

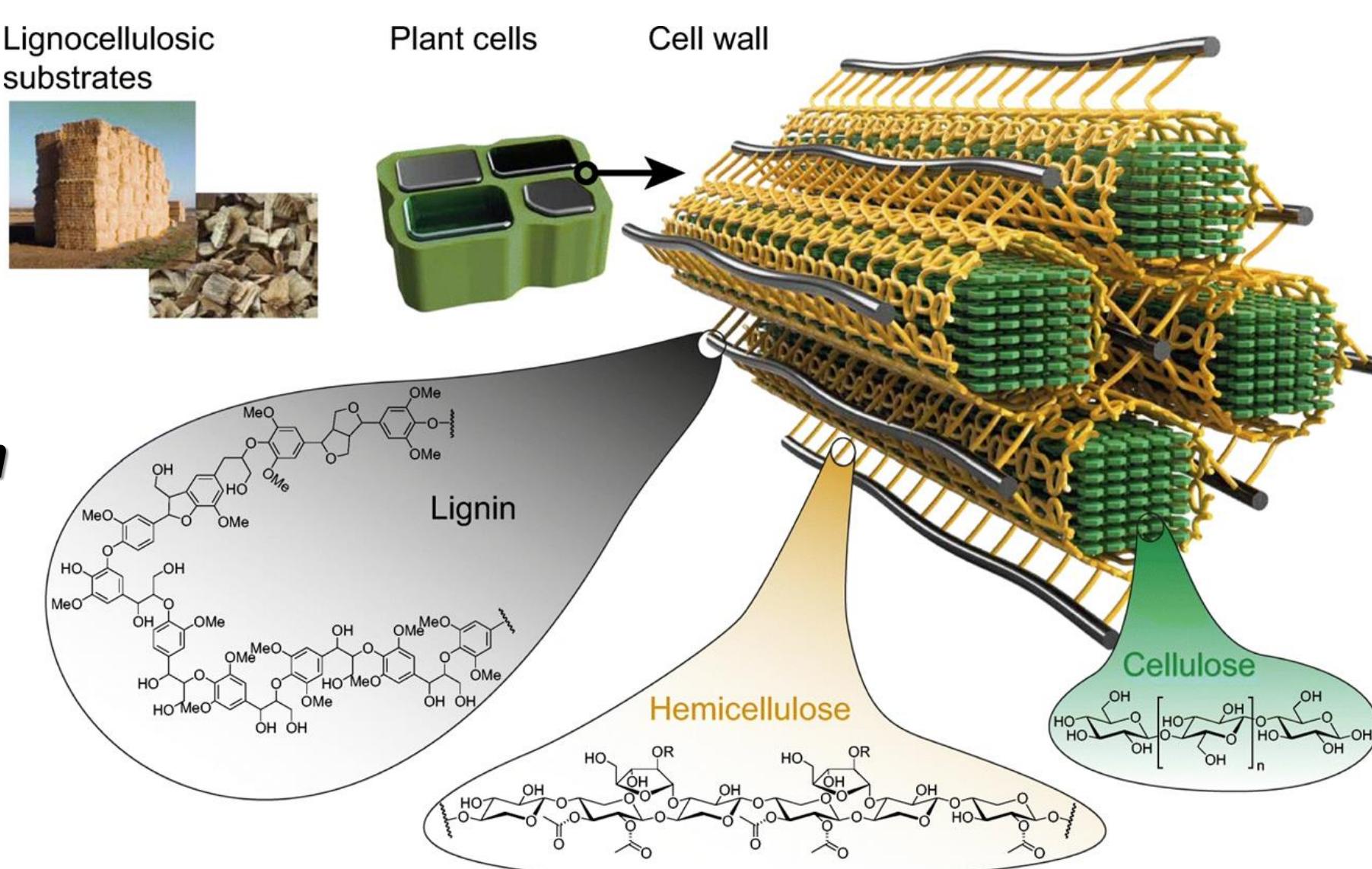
✓ Τα συστατικά αυτά αποτελούν βιοπολυμερή σακχαρα

✓ Μπορούν να απομονωθούν και να αξιοποιηθούν για την **παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας**

► Ένα κρίσιμο βήμα για τη διεργασία αυτή είναι η **προκατεργασία της βιομάζας** κατά την οποία πραγματοποιείται ο **διαχωρισμός** των συστατικών αυτών

► Η **οργανολυτική προκατεργασία** μπορεί να κλασμάτωση αποτελεσματικά λιγνοκυτταρινούχες τροφοδοσίες, όπως το ξύλο οξιάς και το άχυρο σίτου, σε κυτταρίνη, ημικυτταρίνη και λιγνίνη

► Το ΕΠΚΥ/ΙΔΕΠ έχει αναπτύξει **καινοτόμο τεχνολογία οργανολυτικής οξείδωσης (ΟΟ)**, με την οποία μπορεί να επιτευχθεί η παραγωγή κλασμάτων κυτταρίνης, ημικυτταρίνης και λιγνίνης από ποικίλους τύπους λιγνινοκυτταρινούχας βιομάζας

- ✓ **Απουσία διαλυτών οξέων** τα οποία χρησιμοποιούνται στην τυπική οργανολυτική κλασμάτωση
- ✓ **Δεν απαιτεί** τη διαχείριση μεγάλων όγκων οξίνων αποβλήτων
- ✓ **Δεν είναι απαραίτητη** η χρήση ανθεκτικών υλικών στη διάβρωση στους αντιδραστήρες ➡ οικονομικότερες λύσεις υλικών εγκατάστασης
- ✓ **Χαμηλή δημιουργία παραπροϊόντων** τα οποία εμποδίζουν τη μετατροπή της κυτταρίνης σε προϊόντας υψηλής προστιθέμενης αξίας ➡ αυξημένη απόδοση

2. Σκοπός

► Σύγκριση στερεών εναντίον υγρών καταλυτών στην οργανολυτική οξείδωση ξύλου οξιάς:

✓ **Χρήση ηπιότερων συνθηκών της οργανολυτικής διεργασίας**

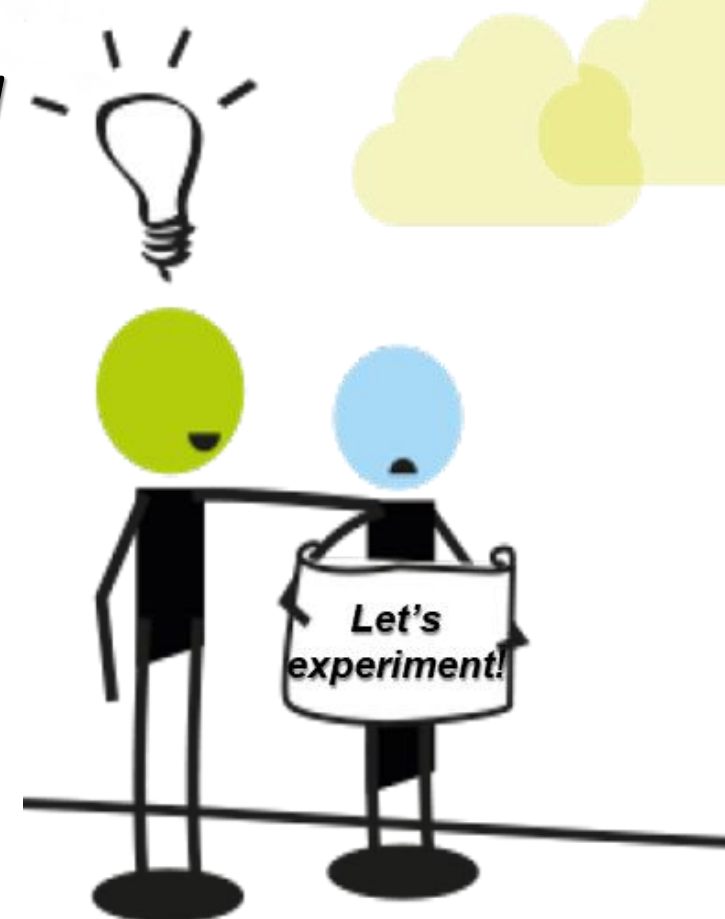
✓ Δυνατότητα **ανάκτησης** και **επαναχρησιμοποίησης** του στερεού καταλύτη

► Μελέτη της **επίδρασης των φυσικοχημικών χαρακτηριστικών των καταλυτών στην επίδοσή τους κατά την οξειδωτική κλασμάτωση του ξύλου οξιάς**

✓ Επίδραση του **είδους του ετεροπολυοξέος (POM)**

✓ **Επίδραση της φόρτισης του POM**

✓ **Επίδραση του υποστρώματος**

3. Σύνθεση και χαρακτηρισμός καταλυτών

► **Μη-υποστηριγμένα POM:**

PTA ($H_3[P(W_3O_{10})_4] \cdot xH_2O$), **TSA** ($H_4[Si(W_3O_{10})_4] \cdot xH_2O$)

και **PMA** ($H_3[Mo_{12}PO_{40}] \cdot 12H_2O$)

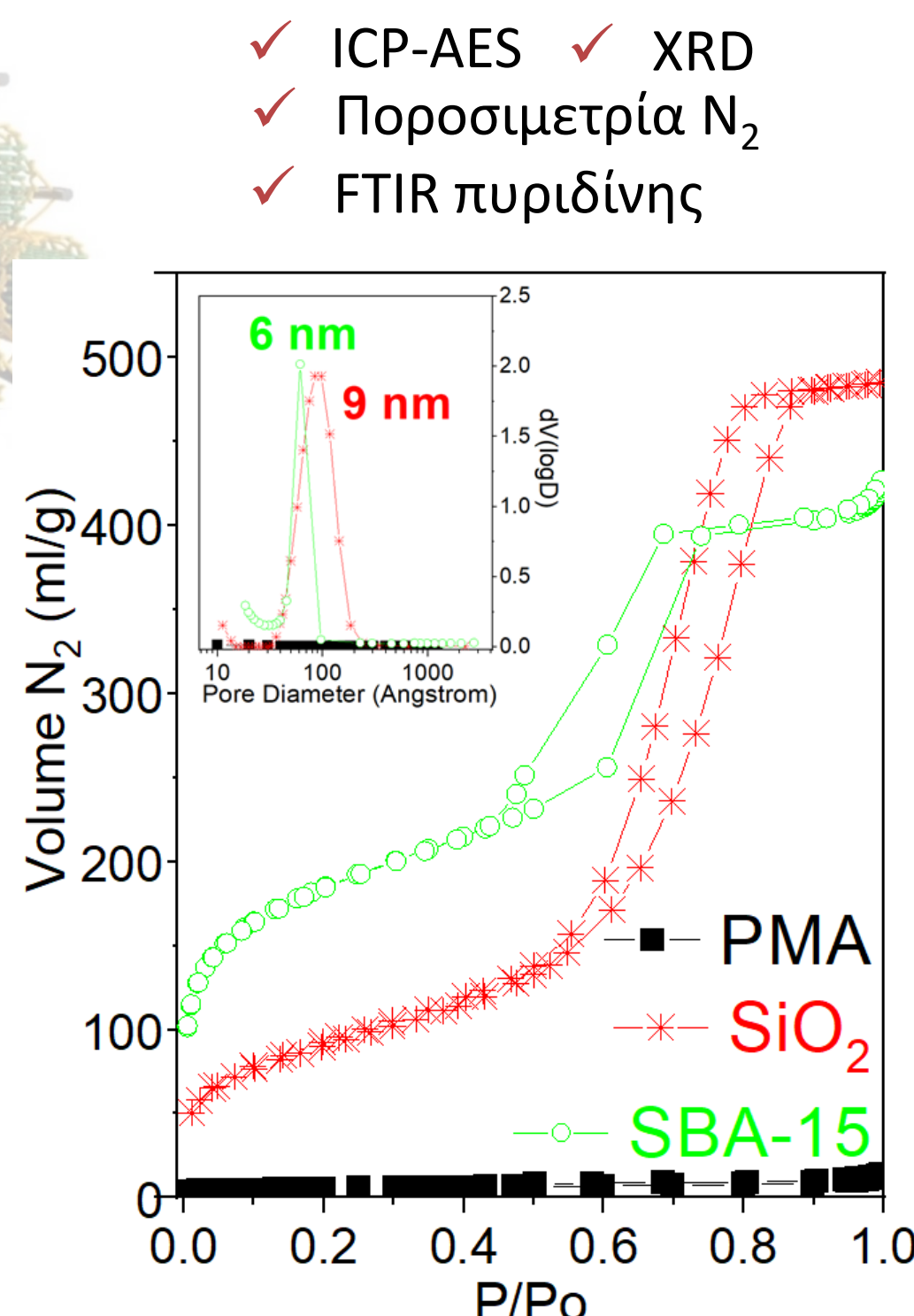
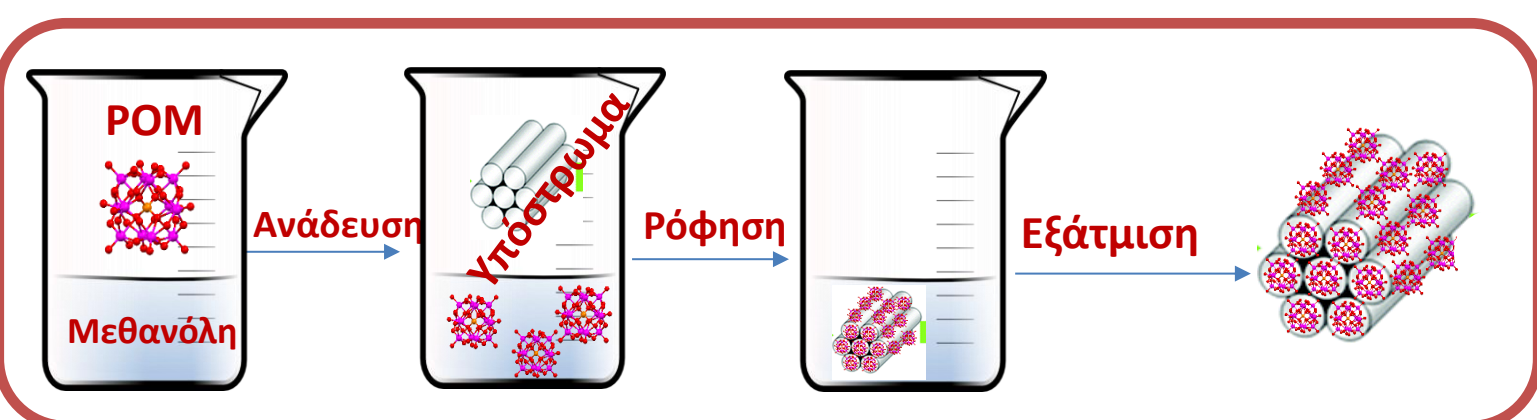
► **Πυριτικά υποστρώματα:**

- Εμπορική SiO_2

- SBA-15 (συντέθηκε με τη μέθοδο sol-gel και χρήση του επιφανειοδραστικού μορίου Pluronic-123 σε υδροθερμικές συνθήκες)

► **Υποστηριγμένα ετεροπολυοξέα**

- Μέθοδος ρόφησης-εκρόφησης σε αλκοολικό διάλυμα

Σχήμα 1: Ισόθερμες ρόφησης/ εκρόφησης N_2 και κατανομή μεγέθους πόρων (ένθεμα) του PMA και των πυριτικών υποστρωμάτων

Πίνακας 1: Πορώδη χαρακτηριστικά

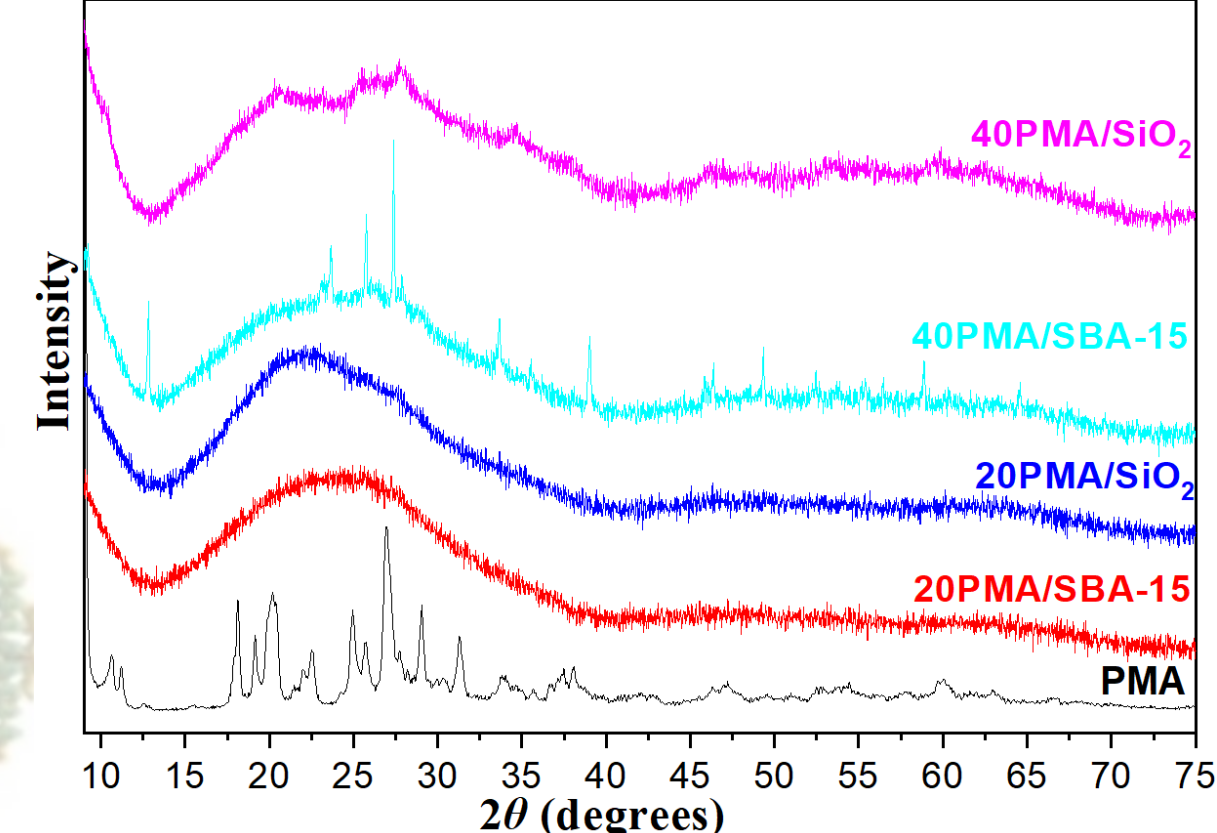
Καταλύτης	Ειδική επιφάνεια m^2/g	Όγκος μεσο-μακρο-πορώδους ml/g	Διασωματιδιακό πορώδες ml/g	Συνολικός όγκος πόρων
PMA	19	0.014	0.008	0.022
SiO_2	329	0.743	0.008	0.750
5PMA/ SiO_2	303	0.715	0.009	0.724
10PMA/ SiO_2	292	0.676	0.007	0.684
20PMA/ SiO_2	257	0.578	0.013	0.587
40PMA/ SiO_2	185	0.352	0.062	0.414
SBA-15	677	0.624	0.037	0.661
20PMA/SBA-15	482	0.481	0.031	0.512
40PMA/SBA-15	231	0.252	0.024	0.276

► Τόσο η **δομή**, όσο και το **πορώδες** του πυριτικού υποστρώματος (Πίνακας 1) **έπαιξαν σημαντικό ρόλο στο είδος των οξίνων θέσεων** που δημιουργήθηκαν (Πίνακας 2)

► Οι υποστηριγμένοι καταλύτες με φόρτιση έως 20 % κ.β. PMA, τόσο στη SiO_2 όσο και στο SBA-15, δεν έδειξαν τις χαρακτηριστικές κορυφές περιθλάσεως του PMA, υποδηλώνοντας **υψηλό βαθμό διασποράς** (Σχήμα 2)

Πίνακας 2: Σύσταση και οξύτητα

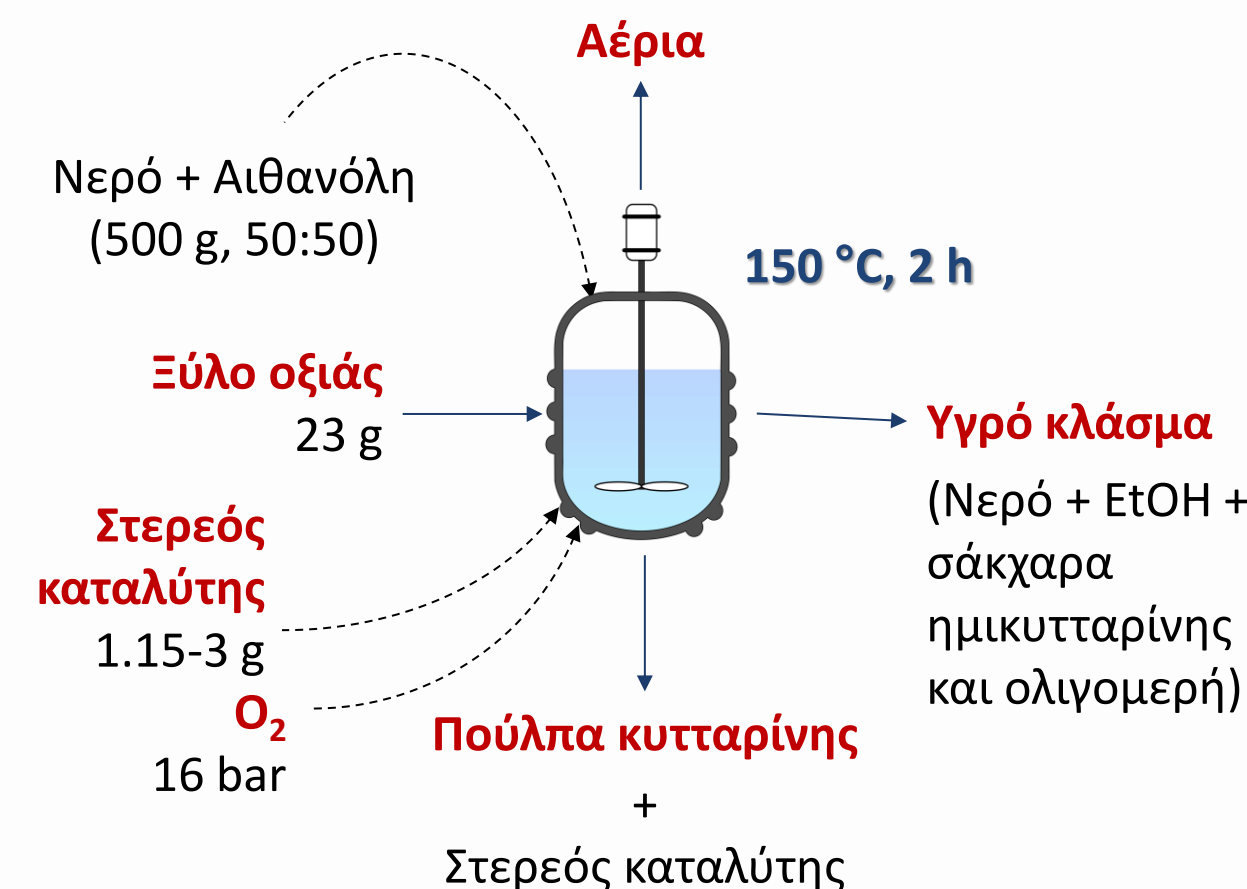
Καταλύτες	ICP (wt. %)		FTIR πυριδίνης (μmol/g)			
	P	Mo	Brønsted	Lewis	Ολική	B/L
PMA	1.6	65.7	-	-	-	-
5PMA/SiO ₂	0.1	3.1	19	21	40	0.9
10PMA/SiO ₂	0.1	5.9	40	35	75	1.1
20PMA/SiO ₂	0.4	13.5	88	64	152	1.4
40PMA/SiO ₂	0.7	24.2	217	78	294	2.8
20PMA/SBA-15	0.4	13.1	49	115	165	0.4
40PMA/SBA-15	0.7	23.9	86	103	188	0.8

Σχήμα 2: Διαγράμματα XRD των καταλυτών

4. Καταλυτική οργανολυτική οξείδωση

► **Αξιολόγηση καταλυτών**

► **Τροφοδοσία:** Ξύλο οξιάς

Extractives wt. %	Κυτταρίνη % κ.β.	Ημικυτταρίνη % κ.β.	Λιγνίνη % κ.β.
4.8	41.9	15.0	24.1

► Η ΟΟ πραγματοποιήθηκε σε αυτόκλειστο αντιδραστήρα 1 L υπό συνεχή ανάδευση:

Μέσο αντίδρασης: Νερό:EtOH (50:50)

Θερμοκρασία: 150 °C, **Οξειδωτικό:** 100% O_2

Χρόνος: 2 h, **Πίεση:** 16 bar

Λόγος Καταλύτη/ Τροφοδοσίας:

0.05 (PMA)
0.13 (Υποστηριγμένα PMA)

► **Προϊόντα της διεργασίας:**

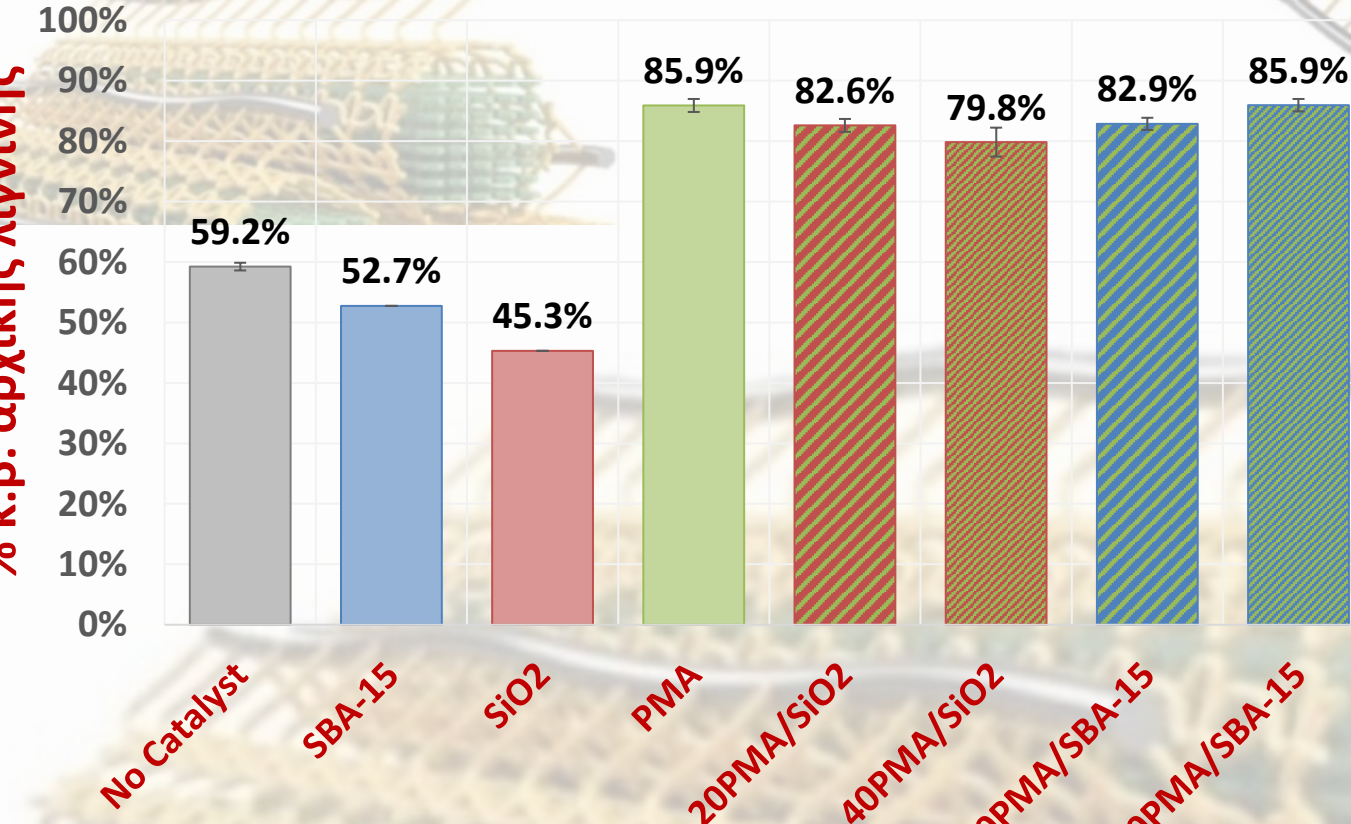
✓ Στερεό κλάσμα πλούσιο σε κυτταρίνη (πούλπα)

✓ Υγρό κλάσμα που περιέχει μονομερή και ολιγομερή σάκχαρα ημικυτταρίνης

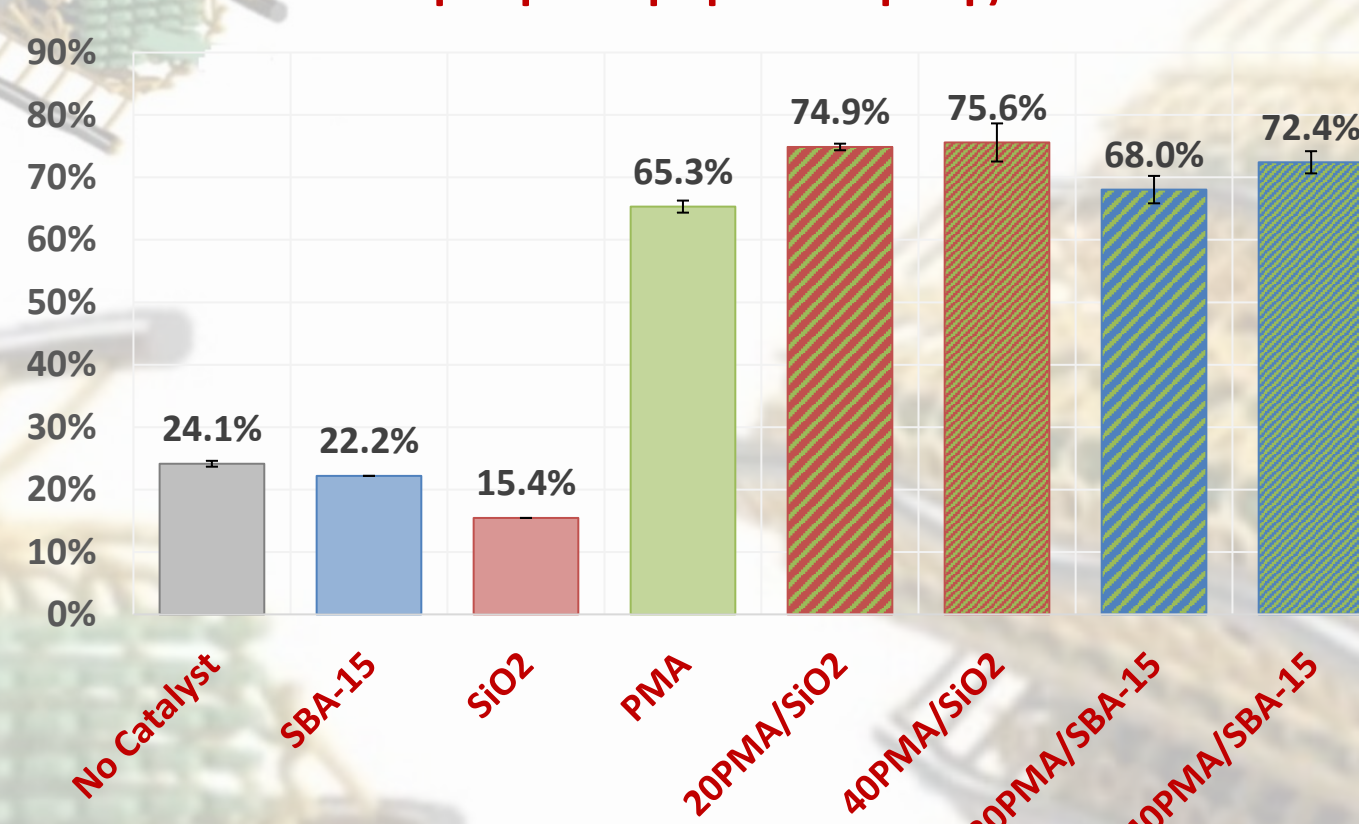
✓ Υπόλειμμα λιγνίνης

► **Επίδραση φόρτισης PMA στην επιφάνεια της εμπορικής SiO_2**

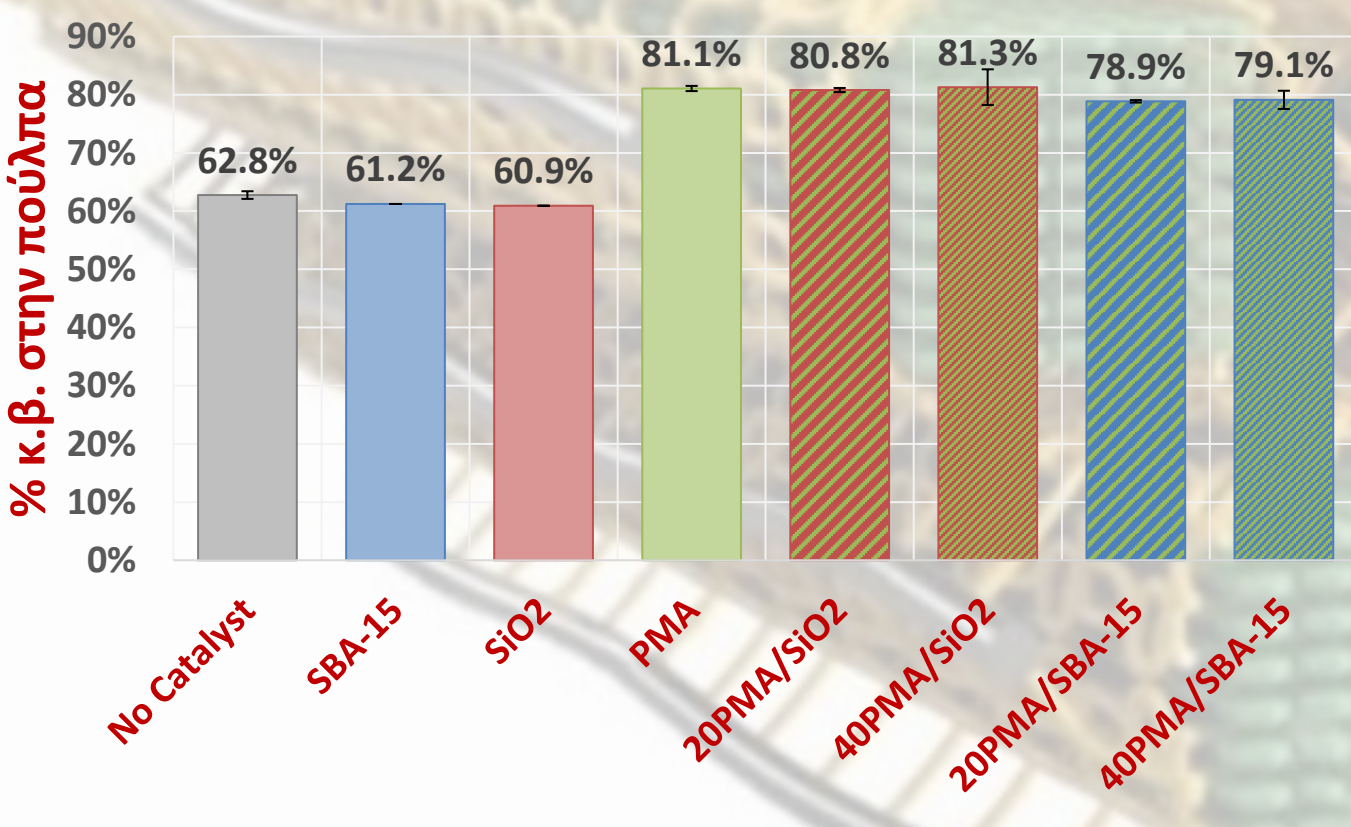
► **Απομάκρυνση Λιγνίνης**

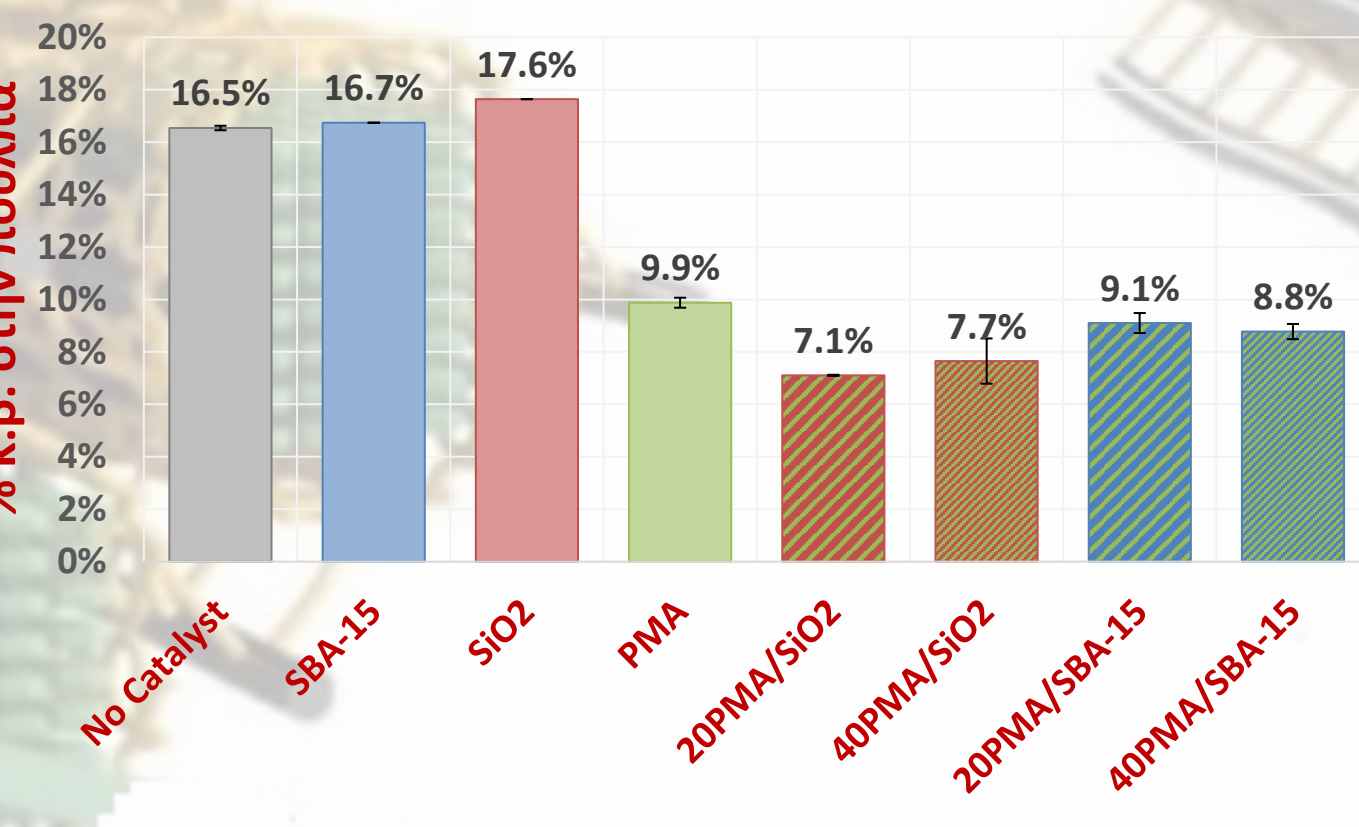
► **Απομάκρυνση Ημικυτταρίνης**

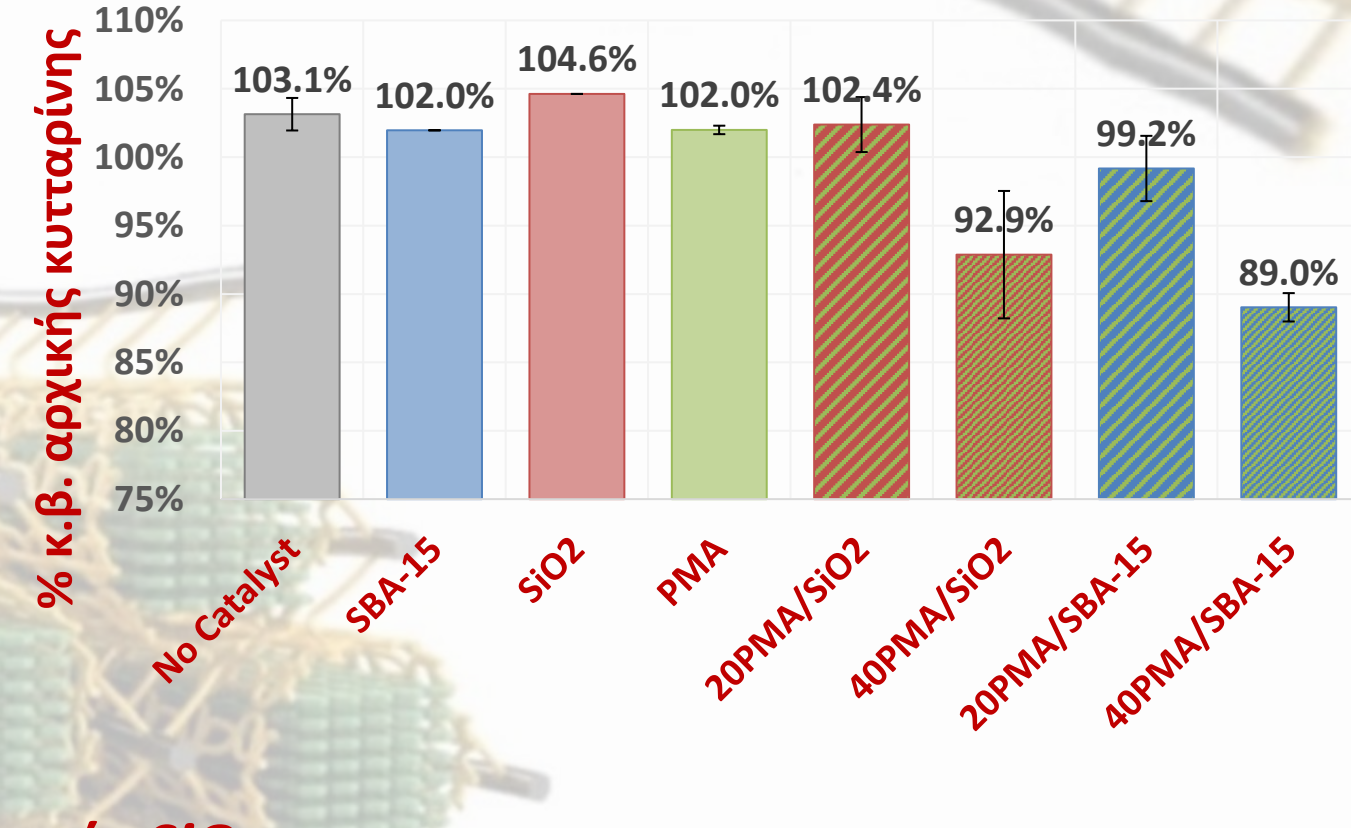
► **Κυτταρίνη στην πούλπα**

► **Ημικυτταρίνη στην πούλπα**

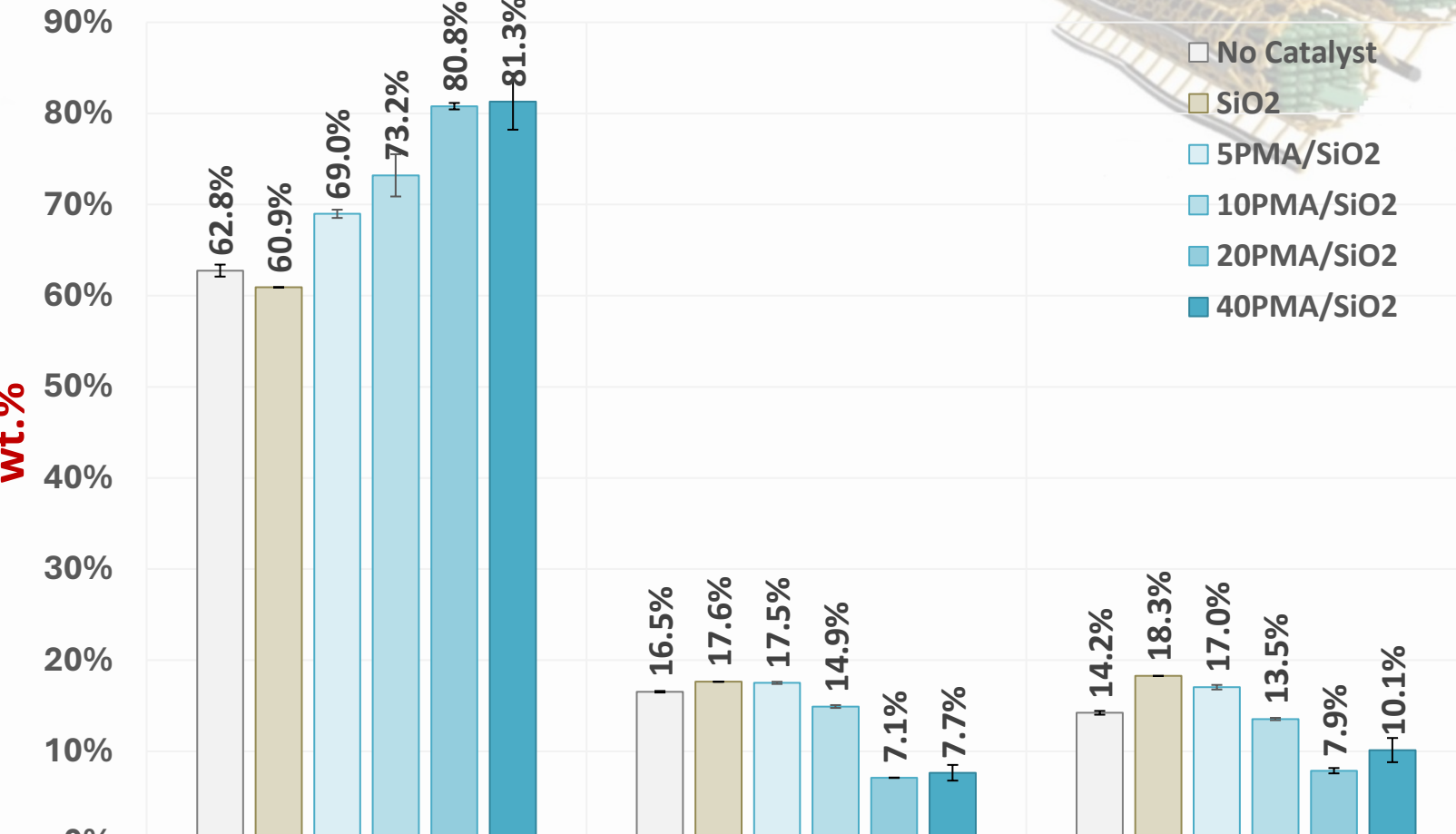
► **Ανάκτηση κυτταρίνης στην πούλπα**

► **Λιγνίνη στην πούλπα (επιθυμητές χαμηλές τιμές)**

► **Σύσταση Πούλπας**

5. Σχόλια-Συμπεράσματα

► Το είδος του υποστρώματος αλλά και η φόρτιση του ποσοστού POM στην επιφάνειά του, επηρεάζουν τόσο το είδος όσο και τον αριθμό των οξίνων θέσεων:

- ✓ **SiO_2 :** Ευνοείται η οξύτητα **Brønsted**
- ✓ **SBA-15:** Ευνοείται η οξύτητα **Lewis**
- ✓ **Αύξηση ποσοστού POM:** Ευνοεί την οξύτητα κυρίως κατά **Brønsted** (Αύξηση του λόγου B/L)

► Μεταξύ των τριών μη-υποστηριγμένων ετεροπολυοξέων, **μόνο το PMA ήταν δραστικό** στην ΟΟ διεργασία, γεγονός που αποδεικνύει την **αναγκαιότητα ύπαρξης ενός οξειδωτικού μετάλλου**, όπως το μολυβδαίνιο

► Όλοι οι στερεοί καταλύτες PMA ήταν αποτελεσματικοί στην κλασμάτωση του ξύλου οξιάς επιτυγχάνοντας αυξημένα ποσοστά απομάκρυνσης της λιγνίνης σε σχέση με τη μη καταλυτική ΟΟ στην ίδια θερμοκρασία (150°C)

► Οι **στερεοί καταλύτες** (υποστηριγμένα ετεροπολυοξέα) έδειξαν **συγκρίσιμα** και σε κάποιες περιπτώσεις **καλύτερα αποτελέσματα** στην ΟΟ σε σχέση με το μη-υποστηριγμένο PMA στην υγρή φάση (PMA)

► Ο αριθμός και το είδος των οξίνων θέσεων, δε φαίνεται να επηρέασαν σε σημαντικό βαθμό την καταλυτική επίδοση

► Η **βέλτιστη φόρτιση** στην επιφάνεια του υποστρώματος ήταν **20 % κ.β. PMA** εμφανίζοντας **εξαιρετικές καταλυτικές επιδόσεις:**

- ✓ **Βελτιωμένη ανάκτηση κυτταρίνης**
- ✓ **Αποδοτική απομάκρυνση λιγνίνης και ημικυτταρίνης**

6. Μελλοντικά plána/στόχοι

► Βελτιστοποίηση των καταλυτικών παραμέτρων (λόγος καταλύτη/ τροφοδοσίας, χρόνος)

► Μελέτη ανάκτησης του καταλύτη και επαναχρησιμοποίηση του